

Tandori Dezső

Két

(I) Hagyom/marad/ebbe/abba

(elérítő 2)

*szava-ember
mikor beszél
nem beszél*

*

*Már nem járok sehova.
Járásom meghazudtolna:
nincs is már járásom!*

*

(Változat)

*Miért nem járok sehova?
Járásom mindent elmondana.
Nekem nincs is mit mondanom!
Járásom meghazudtolna.*

*

(egyáltalán)

*nem vagy-vagy vagy
nem hogy nem vagy-vagy
nem hogy nem vagy
EGYÁLTALÁN!*

*

*Mindenki másmilyen.
Így tudom, más milyen.
Semmilyenység akcióhőse.
Mert nincs is akció.*

*

*Az akció sose felépül,
hanem le.
Mindenképp épületes?*

*

*Erre születtem.
Közben meghaltam.
Mire jutottál?
Erre.
Csak már nem tudom,
merre.
Egy biztos (?), nem semerre.*

*

*Ami nem versnyi,
legyen legalább címnyi.
A végén az lesz a vers maga:
„Hagyom/marad/ebbe/abba” –
haha.
S most jön a „szava...”*

Két

(II) Művek, tovább

(Illyés Gyulának)

*„Minden művünk az utolsó lehet”.
Bár ez csak érzület,
minden művünk az utolsó lehet.*

(Akárkinek)

*Mert ami őt érdekli,
engem nem érdekel,
akár érdeklődhetem is
a dolog iránt.
Mert nem mindegy?*

(Az imént az egyik sor „Szabó Lőrinc” volt)

*Majd azt fogom, abszolút „szinte”,
hogy nem szólni fogok,
nem fogok szólni szinte,
szinte semmihez, amit
hozzászólандónak lehet nevezni.
Nincsenek a részletek, nem várok műveket
– kis kivétellel – senkitől,
magamtól végképp. S rám ne haragudjanak,
mert én se haragszom, hogy haragudhatnának,
rám másért, vagy ezért.*

Kétféleképp

*Most azt: hagyom,
hol van Mándy, Németh László,
Szabó Lőrinc, Weöres, Illyés?
A köztudatban, hol?
De mi a köztudat?
S mások helyett
nem lehetnek érzeteim.
Nézzem magamat!
Folyton dolgozom, csak csöndben,
és néha összeszűródik valamennyi
– mi? vers, szöveg inkább; történet és
önéletrírás már nem, s a rajzolás
krétáit is elpakoltam, kazettajátszóm,
Fender-zongorám hatalmas papírhalmok alatt,
lemezjátszómon kedvenc medvéim ülnek,
folyton fáj a fejem, járásom elhagyott,
sokszor elbotlom, villamoslépcsőkre
nem tudok biztonsággal felkapaszkodni,
de pár dologban megvagyok még; bukdosva;
így az írásosságok összeszűródnek, mondtam,
meg-megjelennek, de kialakul
megannyi elhallgatás jellege,
és erről is csak írhatok: „Átvettem
tőlük azt is, hogy nem törődnek velem. Majd
én törődöm magammal is nem.”*

(S innen jön, mi jött eddig, az, csupa: „Lásd...”)

*Minden zenei hang, is,
a legkülönb is
csak az amonnét el nem ért csend
eminnét-folytatása.
Akkor meg minek az egész?
A hangja-hang
is csak hang, a hang hangja néma.
Vagy hang lesz, vagy csend lesz.
Egyszerre még sosem volt,
mi is? Hogy mindkettő, a csend s a hang,
egyszerre kizárólagossággal volt.
...vagy kérdezd a fukushimai tűzoltókat,
igen, hogy nem lobogtak lángok
– a lényeket illetően –,
nem volt recsejropaj
– a lényeket illetően –,
némaság volt, már ha az némaság,
hogy valami terjedt,
jött... nyilván mérhető sebességgel.
„Némaság a hang helyett”, írtam egykor,
már csaknem ötven éve,
„de a némaság mi helyett?”
És a legtöbbször által nem volt értve.
Most bármi más?
Ó, nem az már, hogy vagy-vagy. Inkább is, és nem is.*